

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

79824

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'nci, İçtüzüğü'nün 96'nci ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Artvin Ardanuç ilçesi Gümüşhane köyü mevkiinde Pontid Madencilik San. ve Tic. A.Ş. tarafından yapılması planlanan Salınbaş Altın Madeni Açık Ocak İşletmesi Kapasite Artışı, Zenginleştirme Tesisi, Atık Depolama Tesisi projesi ile ilgili olarak ÇED Süreci başlatılmıştır. Artvin ilinin 10 km güneydoğusunda, Ardanuç ilçesinin 8,5 km batısında bulunan proje sahası, Gümüşhane köyünün bir kısmını ve Köşeler yaylasının tamamını içene almaktadır. Gümüşhane köyü civarında 602,22 ha alanda, açık ocak madenciliği faaliyetleri ile toplam 14 milyon ton cevher ve 87 milyon ton pasa çıkarılması planlanmaktadır. Oluşacak proses atıkları 14,4 milyon m³ hacimde inşa edilecek atık depolama tesisinde, cevher yanında açığa çıkacak 87 milyon ton pasa, pasa depolama sahasında depolanacaktır.

Proje sahasının içinde yer aldığı sahada, açık ocak madencilik faaliyetleri için 28.05.2012 tarihinde "ÇED Olumlu" kararı, Proje Tanıtım Dosyası için Artvin Valiliği, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü tarafından 15.03.2022 tarihinde "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmiştir.

Altın madenciliği, arama işlemlerinden çıkarılıp taşınmasına kadar; toprağın, havanın, yeraltı ve yüzeysel su varlıklarının, tarım alanlarının kirlenmesine, flora-fauna tahribatına, gürültüye, atık yönetimi sorunlarına, maden çevresinde halkının yaşam alanlarından göç etmek zorunda kalmalarına neden olmaktadır. Altının cevherden ayrıştırılması için yaygın olarak kullanılan çözelti, sodyum siyanür çözeltisidir. Altın madenciliğinde kayaçtan elde edilen cevher siyanürlendikten ve içindeki altın ayrıştırıldıktan sonra geriye kalan siyanürlü atıklar su ile arındırılıp, atık havuzunda tekrar kullanılmak üzere tutulmaktadır. Bilim insanları siyanürün atıklardan tamamen arındırılmadığını ve atık su depolarına karıştığını öne sürmektedir. Bu havuzlarda yaşanacak olası kaza ve sızıntılar çevrede, halk sağlığında ve canlı yaşamı üzerinde telafisi imkansız zararlar vermektedir.

TEMA Vakfı'nın hazırladığı, Artvin Çevresinde Madencilik Haziran 2021 raporuna göre, Artvin, başta Cerattepe olmak üzere yıllardır maden şirketlerinin hedefi haline gelmiş,

tarım alanlarının yüzde 47'si, meraların yüzde 54'ü, milli parkların yüzde 84'ü madenler için ruhsatlandırılmıştır. İkinci Cerattepe projesi olarak adlandırılan, Salınbaş Altın Madeni projesine, 844 futbol sahası büyüklüğündeki orman ve değerli tarım alanında, siyanür ile birçok tehlikeli kimyasal atık depolanacağı, halkın, Anayasada tanımlanan, sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkının ihlal edileceği, bölge halkının göç etmek zorunda kalacağı gerekçelerle, yöre halkı ve demokratik kitle örgütleri tepki göstermekte ve projenin durdurulmasını talep etmektedir.

Bu bağlamda;

1- Artvin, mevcut madenler nedeniyle ekolojik yıkımlar yaşayan bir ildir. 2012 yılında aldığı ÇED olumlu kararı ile 16,12 hektarlık alanda faaliyet yürüten şirketin, faaliyet sahasını 602,22 hektara çıkartmasına ilişkin Bakanlığınızın açıklaması var mıdır?

2- Orman ve tarım alanlarından oluşan 602,22 ha proje sahasında çıkarılan cevheri ayrıştırmak için ne kadar siyanür ve tehlikeli kimyasallar kullanılacaktır? Bakanlığınız bu konuya ilişkin açıklama yapacak mıdır?

3- Tehlikeli kimyasalları ve siyanür barındıran 14,4 milyon metreküpe hacmine sahip atık depolama tesisinin, şiddetli su erozyonuna maruz kalan eğimli sahada yapılacak olmasının yaratacağı çevresel etkiler için bilim insanlarının yaptığı uyarıları dikkate alacak mısınız?

4- Açık ocak yöntemiyle işletilecek maden ocağında yapılacak patlamanın, çevreye ve ekolojiye vereceği zararlar belirlenmiş midir?

5- Orman ve tarım alanlarını tehdit eden proje alanının 45 metre batısında Köşeler köyü, 320 metre güneyde Okumuşlar köyü, 670 metre doğusunda Tuzluca mahallesi yer almaktadır. Projenin, tarım ve hayvancılığa zarar vererek, yöre halkını göçe zorlayacağı, yeni yerleşim alanları dahi kurulmak zorunda kalınacağı dikkate alınmakta mıdır? Olası sosyal sonuçları için ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmakta mıdır?

6- Artvin ve Ardanuç arasındaki köylerin en güzel yaylalarında açık ocak madenciliği ile faaliyet yürütülmesine izin verilmesinin Artvin ve Ardanuç'taki yaşam alanlarını tamamen yok edeceği iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?

7- Projede ortaya çıkan siyanürlü atıkların tarıma, su varlıklarına, bitki örtüsüne, hayvanlara ve yöre halkının sağlığına vereceği zararlar nasıl engellenecektir? Tesisin yaratacağı mağduriyetleri gidermeye yönelik projeleriniz var mıdır?

8- İzmir, Manisa, Uşak, Gümüşhane, Erzincan, Eskişehir, Niğde, Kayseri, Fatsa, Sivas, Konya, Balıkesir, Çanakkale, Bilecik illerinde, altın madenlerinin neden olduğu çevresel etkiler üzerine Bakanlığınızın yaptığı çalışma var mıdır?

9- Türkiye genelinde, altın madenlerinin siyanürlü atık havuzları ne kadarlık alanı kaplamaktadır? Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik gereği, altın madeni işletmelerinde gerekli incelemeler ve denetimler ne şekilde, hangi sıklıkta yapılmaktadır?

10- Halkın, Anayasada tanımlanan sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkını, orman alanlarını, ekolojii, flora ve faunayı, tarım ve mera alanlarını, su varlıklarını ve havzalarını, yerleşim alanlarını, halk sağlığını tahrip eden siyanürlü altın madeni işletmeciliği projelerini durduracak mısınız?